

І.М. СОЛОНЕНКО, аспірант,
*Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський*

ФОРМУВАННЯ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТА КАЛЬКУ- ЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ІНКУБАЦІЇ

З набуттям чинності з 1 січня 2007 року П(С)БО 30 «Біологічні активи» відбулися певні зміни в обліку продукції сільськогосподарського виробництва. Ці нововведення не оминули діяльність інкубаторно-птахівничих підприємств. П(С)БО 30 «Біологічні активи» внесло в лексикон бух галера такі нові поняття, як «біологічні активи», «додаткові біологічні активи», «біологічні перетворення» [1].

Ознайомившись з системою обліку формування біологічних активів на інкубаторно-птахівничих підприємствах (далі - ППП), та калькулювання собівартості продукції інкубації, внесено пропозиції щодо їх удосконалення, запропоновано вдосконалені форми первинних документів з обліку витрат та виходу продукції інкубації. Одним із необхідним елементом організації обліку виробництва є обґрунтоване встановлення об'єктів обліку витрат та об'єктів калькулювання з метою створення раціональної системи накопичення витрат виробництва і визначення оцінки сільськогосподарської продукції у внутрішньогосподарському (управлінському) обліку.

Вивчення чинної системи організації обліку витрат показало, що в ППП облік витрат на інкубацію яєць усіх видів птиці ведуть на одному аналітичному рахунку "Інкубація яєць". Така побудова обліку не забезпечує достатньої деталізації інформації для ціноутворення, здійснення контролю й аналізу результатів господарювання, а також оперативного управління діяльністю підприємств.

Важливе значення в організації обліку процесу формування біологічних активів в ППП має економічно обґрунтована номенклатура статей витрат. Передбачена Методичними рекомендаціями з планування, обліку і калькулювання

собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств номенклатура статей витрат для галузі тваринництва не враховує технологічних особливостей процесу інкубації, який є досить специфічним, і в зв'язку з цим потребує уточнення. З огляду на організаційно-технологічні аспекти діяльності ППП, методичні рекомендації, науковий і практичний досвід ППП різних типів, а також узагальнивши критерії віднесення окремих витрат до самостійних статей тут обґрунтовано доцільність ведення обліку витрат в інкубаторних цехах за такою номенклатурою статей витрат: інкубаційні яйця; інші матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; роботи та послуги (в тому числі електроенергія); амортизація; витрати на ремонт необоротних активів; інші витрати; загальновиробничі витрати [3, С. 589].

В зв'язку з огляду на те, що в ППП відсутній єдиний документ для фіксування фактів надання послуг з інкубації яєць на давальницьких засадах, запропоновано використовувати розроблений Акт приймання-передачі яєць для інкубації на давальницьких засадах.

Калькулювання собівартості продукції інкубаційних цехів є завершальною стадією обліку процесу виробництва. У зв'язку із набуттям чинності П(С)БО 30 "Біологічні активи" методика калькулювання собівартості продукції інкубації, визначена Методичними рекомендаціями з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, не повністю враховує вимоги нормативно-правових документів і специфіку діяльності ППП, яка полягає в одночасній інкубації яєць різних видів птиці та наданні послуг з інкубації яєць на давальницьких засадах. Тому відповідно до видів виробничої діяльності ППП та специфіки формування в них біологічних активів підлягають уточненню об'єкти калькуляції та сама методика визначення собівартості продукції [2].

За рахунок цих чинників доведено, що об'єктом калькулювання в інкубації поряд із добовим молодняком птиці є послуги з інкубації яєць, у тому числі прийнятих на давальницьких засадах.

Відповідно до вимог П(С)БО 30 "Біологічні активи" починаючи з 1 січня 2007 р. одержані в процесі біологічних перетворень додаткові біологічні активи і сільськогосподарська продукція при їх первісному визнанні оцінюють за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Тому собівартість добового молодняка птиці розраховують лише у внутрішньогосподарському (управлінському) обліку [1].

З вимог, які висувають до інформації, що є основою для прийняття управлінських рішень, особливо важливими є достовірність та оперативність. Показник собівартості продукції або послуг, визначений у кінці року, має низку недоліків. Натомість поточна собівартість дає змогу не тільки точніше ув'язати витрати із отриманим результатом, встановити оптимальну ціну на продукцію, а й оперативно реалізувати стратегію, спрямовану на скорочення витрат виробництва. Результати проведеного дослідження свідчать, що умовами оперативного визначення собівартості послуг з інкубації яєць на давальницьких закладах є своєчасне відображення в обліку виникнення й погашення заборгованості за спожиті послуги, відсутність галузі рослинництва в ППП, ліквідація сезонності інкубації яєць [4, С. 79-85].

Калькулювання собівартості послуг з інкубації яєць має важливе значення для оптимального ціноутворення відповідно до економічних законів розвитку виробництва, швидкого реагування на потреби ринку, з чим постає необхідність перегляду періодичності калькуляційних робіт в ППП. Визначення собівартості продукції інкубації протягом року можливе за умови своєчасного відображення в обліку виникнення й погашення заборгованості за спожиті послуги, відсутності рослинництва в ППП і ліквідації сезонності інкубації яєць.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 "Біологічні активи": Затв. наказом Міністерства фінансів України від 11.05.2005 р. № 790 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.

2. Типове положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.1996 р. № 452 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/452-96-p>.
3. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку: Зб. вправ: Навч. Посібник для студ. спец. 7.050106 «Облік і аудит». - Житомир: ЖІТІ, 1997. - 589 с.
4. Золотарьова Н.С. Методичні аспекти визначення фактичної собівартості продукції інкубаторно-птахівничих підприємств / Н.С. Золотарьова // Економіка АПК. – 2006. - №2. – С. 79-85.

УДК 657.471:330.341.1

Н.М. СТОЛЯРЧУК, *аспірант,*
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН, м. Київ

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Управлінський облік відіграє основну роль в управлінні витратами на підприємстві. В системі даного обліку збирається інформація, на базі якої керівник підприємства приймає управлінські рішення, в першу чергу, в області витрат і очікуваних економічних результатів діяльності підприємства.

Однією з найважливіших умов досягнення ефективності цієї діяльності як найважливішого чинника зростання конкурентоспроможності будь-якої фірми є відповідний сучасним умовам управлінський облік витрат на інноваційну діяльність.

Впровадження управлінського обліку як основної системи обліку запасів, витрат і результатів інноваційної діяльності в обов'язковому порядку повинно бути засноване на внутрішніх і зовнішніх передумовах.

Зовнішньою передумовою є законодавче забезпечення організаціям економічної свободи в рамках бухгалтерського обліку (наявність і використання розвинутої системи національних бухгалтерських стандартів та плану рахунків бухгалтерського обліку з виділенням рахунків для управлінського обліку).